

.. ShrI ShivasahasranAma Stotram from Rudrayamala tantra ..

॥ श्री शिवसहस्रनामस्तोत्रम् ॥

ॐ श्री गणेशाय नमः ।
पूर्वपीठिका
ॐ कारनिलयं देवं गजवक्त्रं चतुर्भुजम् ।
पिचण्डिलमहं वन्दे सर्वविघ्नोपशान्तये ॥
श्रुतिस्मृतिपुराणानामालयं करुणालयम् ।
नमामि भगवत्पादशंकरं लोकशंकरम् ॥
शंकरं शंकराचार्यं केशवं बादरायणम् ।
सूत्रभाष्यकृतौ वन्दे भगवन्तौ पुनःपुनः ॥
वन्दे शम्भुमुमापतिं सुरगुरुं वन्दे जगत्कारणं
वन्दे पन्नगभूषणं मृगधरं वन्दे पशूनांपतिम् ।
वन्दे सूर्यशशांकवह्निनयनं वन्दे मुकुन्दप्रियं
वन्दे भक्तजनाश्रयं च वरदं वन्दे शिवं शंकरम् ॥
तव तत्त्वं न जानामि कीदृशोऽसि महेश्वर ।
यादृशोऽसि महादेव तादृशाय नमो नमः ॥
ऋषय ऊचुः
सूत वेदार्थतत्त्वज्ञ शिवध्यानपरायण ।
मुक्त्युपायं वदास्मभ्यं कृपालो मुनिसत्तम ॥ १ ॥
कः सेव्यः सर्वदेवेषु को वा जप्यो मनुः सदा ।
स्थातव्यं कुत्र वा नित्यं किं वा सर्वार्थसाधकम् ॥ २ ॥
श्री सूत उवाच
धन्यान्मन्यामहे नूनमनन्यशरणान्मुनीन् ।
वन्याशिनो वनेवासान् न्यस्तमानुष्यकल्मषान् ॥ ३ ॥
भवद्भिः सर्ववेदार्थतत्त्वं ज्ञातमतन्द्रितैः ।
भवद्भिः सर्ववेदार्थो ज्ञात एवास्ति यद्यपि ॥ ४ ॥
तथापि किञ्चिद्दृक्ष्यामि यथा ज्ञातं मया तथा ।
पुरा कैलासशिखरे सुखासीनं जगत्प्रभुम् ॥ ५ ॥
वेदान्तवेद्यमीशानं शंकरं लोकशंकरम् ।
विलोक्यातीव सन्तुष्टः षण्मुखः साम्बमीश्वरम् ॥ ६ ॥
मत्वा कृतार्थमात्मानं प्रणिपत्य सदाशिवम् ।
पप्रच्छ सर्वलोकानां मुक्त्युपायं कृताञ्जलिः ॥ ७ ॥
श्रीस्कन्द उवाच
विश्वेश्वर महादेव विष्णुब्रह्मादिवन्दित ।

देवानां मानवानां च किं मोक्षस्यास्ति साधनम् ॥ ८ ॥
 तव नामान्यनन्तानि सन्ति यद्यपि शंकर ।
 तथापि तानि दिव्यानि न ज्ञायन्ते मयाधुना ॥ ९ ॥
 प्रियाणि शिवनामानि सर्वाणि शिव यद्यपि ।
 तथापि कानि रम्याणि तेषु प्रियतमानि ते ॥
 तानि सर्वार्थदान्यद्य कृपया वक्तुमर्हसि ॥ १० ॥
 श्रीसूत उवाच
 कुमारोदीरितां वाचं सर्वलोकहितावहाम् ।
 श्रुत्वा प्रसन्नवदनस्तमुवाच सदाशिवः ॥ ११ ॥
 श्रीसदाशिव उवाच
 साधु साधु महाप्राज्ञ सम्यक्पृष्ठं त्वयाधुना ।
 यदिदानीम् त्वया पृष्ठं तद्वक्ष्ये शृणु सादरम् ॥ १२ ॥
 एवमेव पुरा गौर्या पृष्ठः काश्यामहं तदा ।
 समाख्यातं मया सम्यक्सर्वेषां मोक्षसाधनम् ॥ १३ ॥
 दिव्यान्यनन्तनामानि सन्ति तन्मध्यगं परम् ।
 अष्टोत्तरसहस्रं तु नाम्नां प्रियतरं मम ॥ १४ ॥
 एकैकमेव तन्मध्ये नाम सर्वार्थसाधकम् ।
 मयापि नाम्नां सर्वेषां फलं वक्तुं न शक्यते ॥ १५ ॥
 तिलाक्षतैर्विल्वपत्रैः कमलैः कोमलैर्नवैः ।
 पूजयिष्यति मां भक्त्या यस्त्वेतन्नामसंख्यया ॥ १६ ॥
 स पापेभ्यः संसृतेषु मुच्यते नात्र संशयः ।
 ततो ममान्तिकं याति पुनरावृत्तिदुर्लभम् ॥ १७ ॥
 एकैकेनैव नाम्ना मां अर्चयित्वा दृढव्रताः ।
 स्वेष्टं फलं प्राप्नुवन्ति सत्यमेवोच्यते मया ॥ १८ ॥
 एतन्नामावलीं यस्तु पठन्मां प्रणमेत्सदा ।
 स याति मम सायुज्यं स्वेष्टं बन्धुसमन्वितः ॥ १९ ॥
 स्पृष्ट्वा मल्लिंगममलं एतन्नामानि यः पठेत् ।
 स पातकेभ्यः सर्वेभ्यः सत्यमेव प्रमुच्यते ॥ २० ॥
 यस्त्वेतन्नामभिः सम्यक् त्रिकालं वत्सरावधि ।
 मामर्चयति निर्दम्भः स देवेन्द्रो भविष्यति ॥ २१ ॥
 एतन्नामानुसन्धाननिरतः सर्वदाऽमुना ।
 मम प्रियकरस्तस्मान्निवसाम्यत्र सादरम् ॥ २२ ॥
 तत्पूजया पूजितोऽहं स एवाहं मतो मम ।
 तस्मात्प्रियतरं स्थानमन्यत्रैव हि दृश्यते ॥ २३ ॥
 हिरण्यबाहुरित्यादिनाम्नां शम्भुरहं ऋषिः ।
 देवताप्यहमेवात्र शक्तिगौरी मम प्रिया ॥ २४ ॥

महेश एव संसेव्यः सर्वैरिति हि कीलकम् ।
धर्माद्यर्थाः फलं ज्ञेयं फलदायी सदाशिवः ॥ २५ ॥

ॐ

सौरमण्डलमध्यस्थं साम्बं संसारभेषजम् ।
नीलग्रीवं विरूपाक्षं नमामि शिवमव्ययम् ॥

॥ न्यासः ॥

ॐ अस्य श्रीशिवसहस्रनामस्तोत्रमहामन्त्रस्य शम्भुर्ऋषिः ।
अनुष्टुप् छन्दः । परमात्मा श्रीसदाशिवो देवता ।
महेश्वर इति बीजम् । गौरी शक्तिः ।
महेश एव संसेव्यः सर्वैरिति कीलकम् ।
श्रीसाम्बसदाशिव प्रीत्यर्थे मुख्यसहस्रनामजपे विनियोगः ।
॥ ध्यानम् ॥

शान्तं पद्मासनस्थं शशिधरमकुटं पञ्चवक्त्रं त्रिनेत्रं
शूलं वज्रं च खड्गं परशुमभयदं दक्षभागे वहन्तम् ।
नागं पाशं च घण्टां वरडमरुयुतं चांकुशं वामभागे
नानालंकारयुक्तं स्फटिकमणिनिभं पार्वतीशं नमामि ॥
ॐ नमो भगवते रुद्राय ।

ॐ हिरण्यबाहुः सेनानीर्दिकपतिस्तरुटाट् हरः ।
हरिकेशः पशुपतिर्महान् सस्विञ्जरो मृडः ॥ १ ॥
विव्याधी बभ्रुशः श्रेष्ठः परमात्मा सनातनः ।
सर्वान्नराट् जगत्कर्ता पुष्टेशो नन्दिकेश्वरः ॥ २ ॥
आततावी महारुद्रः संसारास्त्रः सुरेश्वरः ।
उपवीतिरहन्त्यात्मा क्षेत्रेशो वननायकः ॥ ३ ॥
रोहितः स्थपतिः सूतो वाणिजो मन्त्रिरुन्नतः ।
वृक्षेशो हुतभुग्देवो भुवन्तिर्वारिवस्कृतः ॥ ४ ॥
उच्चैर्घोषो घोररूपः पत्तीशः पाशमोचकः ।
ओषधीशः पञ्चवक्त्रः कृत्स्नवीतो भयानकः ॥ ५ ॥
सहमानः स्वर्णरेताः निव्याधिर्निरुपप्लवः ।
आव्याधिनीशः ककुभो निषंगी स्तेनरक्षकः ॥ ६ ॥
मन्त्रात्मा तस्कराध्यक्षो वञ्चकः परिवञ्चकः ।
अरण्येशः परिचरो निचेरुः स्तायुरक्षकः ॥ ७ ॥
प्रकृन्तेशो गिरिचरः कुलुञ्चेशो गुहेष्टदः ।
भवः शर्वो नीलकण्ठः कपर्दी त्रिपुरान्तकः ॥ ८ ॥
व्युप्तकेशो गिरिशयः सहस्राक्षः सहस्रपात् ।
शिपिविष्टञ्चन्द्रमौलिर्ह्रस्वो मीढुष्टमोऽनघः ॥ ९ ॥
वामनो व्यापकः शूली वर्षीयानजडोऽनणुः ।

ऊर्व्यः सूर्म्योऽग्रियः शीभ्यः प्रथमः पावकाकृतिः ॥ १० ॥
 आचारस्तारकस्तारोऽवस्वन्योऽनन्तविग्रहः ।
 द्वीप्यः स्रोतस्य ईशानो धुर्यो गव्ययनो यमः ॥ ११ ॥
 पूर्वजोऽपरजो ज्येष्ठः कनिष्ठो विश्वलोचनः ।
 अपगल्भो मध्यमोर्म्यो जघन्यो बुध्नियः प्रभुः ॥ १२ ॥
 प्रतिसर्योऽनन्तरूपः सोभ्यो याम्यो सुराश्रयः ।
 खल्योर्वर्योऽभयः क्षेम्यः श्लोक्यः पथ्यो नभोऽग्रणीः ॥ १३ ॥
 वन्योऽवसान्यः पूतात्मा श्रवः कक्ष्यः प्रतिश्रवः ।
 आशुषेणो महासेनो महावीरो महारथः ॥ १४ ॥
 शूरोऽतिघातको वर्मी वरूथी बिल्मिरुद्यतः ।
 श्रुतसेनः श्रुतः साक्षी कवची वशकृद्वशी ॥ १५ ॥
 आहनन्योऽनन्यनाथो दुन्दुभ्योऽरिष्टनाशकः ।
 धृष्णुः प्रमृश इत्यात्मा वदान्यो वेदसम्मतः ॥ १६ ॥
 तीक्ष्णेषुपाणिः प्रहितः स्वायुधः शस्त्रवित्तमः ।
 सुधन्वा सुप्रसन्नात्मा विश्ववक्त्रः सदागतिः ॥ १७ ॥
 स्रुत्यः पथ्यो विश्वबाहुः कात्यो नीप्यो शुचिस्मितः ।
 सूद्यः सरस्यो वैशन्तो नाद्यः कूप्यो ऋषिर्मनुः ॥ १८ ॥
 सर्वो वर्ष्यो वर्षरूपः कुमारः कुशलोऽमलः ।
 मेघ्योऽवर्ष्योऽमोघशक्तिः विद्युत्योऽमोघविक्रमः ॥ १९ ॥
 दुरासदो दुराराध्यो निर्द्वन्द्वो दुःसहर्षभः ।
 ईध्नियः क्रोधशमनो जातुकर्णः पुरुष्टुतः ॥ २० ॥
 आतप्यो वायुरजरो वात्यः कात्यायनीप्रियः ।
 वास्तव्यो वास्तुपो रेष्प्यो विश्वमूर्धा वसुप्रदः ॥ २१ ॥
 सोमस्ताम्रोऽरुणः शंगः रुद्रः सुखकरः सुकृत् ।
 उग्रोऽनुग्रो भीमकर्मा भीमो भीमपराक्रमः ॥ २२ ॥
 अग्रेवधो हनीयात्मा हन्ता दूरेवधो वधः ।
 शम्भुर्मयोभवो नित्यः शंकरः कीर्तिसागरः ॥ २३ ॥
 मयस्करः शिवतरः खण्डपर्शुरजः शुचिः ।
 तीर्थ्यः कूत्योऽमृताधीशः पार्योऽवार्योऽमृताकरः ॥ २४ ॥
 शुद्धः प्रतरणो मुख्यः शुद्धपाणिरलोलुपः ।
 उच्च उत्तरणस्तार्यस्तार्यज्ञस्तार्यहृद्गतिः ॥ २५ ॥
 आतार्यः सारभूतात्मा सारग्राही दुरत्ययः ।
 आलाद्यो मोक्षदः पथ्योऽनर्थहा सत्यसंगरः ॥ २६ ॥
 शष्प्यः फेन्यः प्रवाह्योढा सिकत्यः सैकताश्रयः ।
 इरिण्यो ग्रामणीः पुण्यः शरण्यः शुद्धशासनः ॥ २७ ॥
 वरेण्यो यज्ञपुरुषो यज्ञेशो यज्ञनायकः ।

यज्ञकर्ता यज्ञभोक्ता यज्ञविघ्नविनाशकः ॥ २८ ॥
 यज्ञकर्मफलाध्यक्षो यज्ञमूर्तिरनातुरः ।
 प्रपथ्यः किंशिलो गेह्यो गृह्यस्तल्प्यो धनाकरः ॥ २९ ॥
 पुलस्त्यः क्षयणो गोष्यो गोविन्दो गीतसत्क्रियः ।
 हृदय्यो हृद्यकृत् हृद्यो गह्वरेष्ठः प्रभाकरः ॥ ३० ॥
 निवेष्यो नियतोऽयन्ता पांसव्यः संप्रतापनः ।
 शुष्यो हरित्योऽपूतात्मा रजस्यः सात्विकप्रियः ॥ ३१ ॥
 लोप्योलप्यः पर्णशद्यः पर्ण्यः पूर्णः पुरातनः ।
 भूतो भूतपतिर्भूपो भूधरो भूधरायुधः ॥ ३२ ॥
 भूतसंघो भूतमूर्तिर्भूतहा भूतिभूषणः ।
 मदनो मादको माद्यो मदहा मधुरप्रियः ॥ ३३ ॥
 मधुर्मधुकरः क्रूरो मधुरो मदनान्तकः ।
 निरञ्जनो निराधारो निर्लुप्तो निरुपाधिकः ॥ ३४ ॥
 निष्प्रपञ्चो निराकारो निरीहो निरुपद्रवः ।
 सत्त्वः सत्त्वगुणोपेतः सत्त्ववित् सत्त्ववित्प्रियः ॥ ३५ ॥
 सत्त्वनिष्ठः सत्त्वमूर्तिः सत्त्वेशः सत्त्ववित्तमः ।
 समस्तजगदाधारः समस्तगुणसागरः ॥ ३६ ॥
 समस्तदुःखविध्वंसी समस्तानन्दकारणः ।
 रुद्राक्षमालाभरणो रुद्राक्षप्रियवत्सलः ॥ ३७ ॥
 रुद्राक्षवक्षा रुद्राक्षरूपो रुद्राक्षपक्षकः ।
 विश्वेश्वरो वीरभद्रः सम्राट् दक्षमखान्तकः ॥ ३८ ॥
 विघ्नेश्वरो विघ्नकर्ता गुरुर्देवशिखामणिः ।
 भुजगेन्द्रलसत्कण्ठो भुजंगाभरणप्रियः ॥ ३९ ॥
 भुजंगविलसत्कर्णो भुजंगवलयवृतः ।
 मुनिवन्द्यो मुनिश्रेष्ठो मुनिवृन्दनिषेवितः ॥ ४० ॥
 मुनिहृत्पुण्डरीकस्थो मुनिसंघैकजीवनः ।
 मुनिमृगयो वेदमृगयो मृगहस्तो मुनीश्वरः ॥ ४१ ॥
 मृगेन्द्रचर्मवसनो नरसिंहनिपातनः ।
 मृत्युञ्जयो मृत्युमृत्युरपमृत्युविनाशकः ॥ ४२ ॥
 दुष्टमृत्युरदुष्टेष्टः मृत्युहा मृत्युपूजितः ।
 ऊर्ध्वो हिरण्यः परमो निधनेशो धनाधिपः ॥ ४३ ॥
 यजुर्मूर्तिः साममूर्तिः ऋङ्मूर्तिर्मूर्तिवर्जितः ।
 व्यक्तो व्यक्ततमोऽव्यक्तो व्यक्ताव्यक्तस्तमो जवी ॥ ४४ ॥
 लिङ्गमूर्तिरलिङ्गात्मा लिङ्गालिङ्गात्मविग्रहः ।
 ग्रहग्रहो ग्रहाधारो ग्रहाकारो ग्रहेश्वरः ॥ ४५ ॥
 ग्रहकृद् ग्रहभिद् ग्राही ग्रहो ग्रहविलक्षणः ।

कल्पाकारः कल्पकर्ता कल्पलक्षणतत्परः ॥ ४६ ॥
 कल्पो कल्पाकृतिः कल्पनाशकः कल्पकल्पकः ।
 परमात्मा प्रधानात्मा प्रधानपुरुषः शिवः ॥ ४७ ॥
 वेद्यो वैद्यो वेदवेद्यो वेदवेदान्तसंस्तुतः ।
 वेदवक्त्रो वेदजिह्वो विजिह्वो जिह्वनाशकः ॥ ४८ ॥
 कल्याणरूपः कल्याणः कल्याणगुणसंश्रयः ।
 भक्तकल्याणदो भक्तकामधेनुः सुराधिपः ॥ ४९ ॥
 पावनः पावको वामो महाकालो मदापहः ।
 घोरपातकदावाग्निर्दवभस्मकणप्रियः ॥ ५० ॥
 अनन्तसोमसूर्याग्निमण्डलप्रतिमप्रभः ।
 जगदेकप्रभुःस्वामी जगद्वन्द्यो जगन्मयः ॥ ५१ ॥
 जगदानन्ददो जन्मजरामरणवर्जितः ।
 खट्वाङ्गी नीतिमान् सत्यो देवतात्माऽऽत्मसम्भवः ॥ ५२ ॥
 कपालमालाभरणः कपाली विष्णुवल्लभः ।
 कमलासनकालाग्निः कमलासनपूजितः ॥ ५३ ॥
 कालाधीशस्त्रिकालज्ञो दुष्टविग्रहवारकः ।
 नाट्यकर्ता नटपरो महानाट्यविशारदः ॥ ५४ ॥
 विराट्पधरो धीरो वीरो वृषभवाहनः ।
 वृषाङ्को वृषभाधीशो वृषात्मा वृषभध्वजः ॥ ५५ ॥
 महोन्नतो महाकायो महावक्षा महाभुजः ।
 महास्कन्धो महाग्रीवो महावक्त्रो महाशिराः ॥ ५६ ॥
 महाहनुर्महादंष्ट्रो महदोष्ठो महोदरः ।
 सुन्दरभ्रूः सुनयनः सुललाटः सुकन्दरः ॥ ५७ ॥
 सत्यवाक्यो धर्मवेत्ता सत्यज्ञः सत्यवित्तमः ।
 धर्मवान् धर्मनिपुणो धर्मो धर्मप्रवर्तकः ॥ ५८ ॥
 कृतज्ञः कृतकृत्यात्मा कृतकृत्यः कृतागमः ।
 कृत्यवित् कृत्यविच्छ्रेष्ठः कृतज्ञप्रियकृत्तमः ॥ ५९ ॥
 व्रतकृद् व्रतविच्छ्रेष्ठो व्रतविद्वान् महाव्रती ।
 व्रतप्रियो व्रताधारो व्रताकारो व्रतेश्वरः ॥ ६० ॥
 अतिरागी वीतरागी रागहेतुर्विरागवित् ।
 रागघ्नो रागशमनो रागदो रागिरागवित् ॥ ६१ ॥
 विद्वान् विद्वत्तमो विद्वज्जनमानससंश्रयः ।
 विद्वज्जनाश्रयो विद्वज्जनस्तव्यपराक्रमः ॥ ६२ ॥
 नीतिकृत्रीतिवित्रीतिप्रदाता नीतिवित्प्रियः ।
 विनीतवत्सलो नीतिस्वरूपो नीतिसंश्रयः ॥ ६३ ॥
 क्रोधवित् क्रोधकृत् क्रोधिजनकृत् क्रोधरूपधृक् ।

सक्रोधः क्रोधहा क्रोधिजनहा क्रोधकारणः ॥ ६४ ॥
 गुणवान् गुणविच्छ्रेष्ठो निर्गुणो गुणवित्प्रियः ।
 गुणाधारो गुणाकारो गुणकृद् गुणनाशकः ॥ ६५ ॥
 वीर्यवान् वीर्यविच्छ्रेष्ठो वीर्यविद्वीर्यसंश्रयः ।
 वीर्याकारो वीर्यकरो वीर्यहा वीर्यवर्धकः ॥ ६६ ॥
 कालवित्कालकृत्कालो बलकृद् बलविद्वली ।
 मनोन्मनो मनोरूपो बलप्रमथनो बलः ॥ ६७ ॥
 विश्वप्रदाता विश्वेशो विश्वमात्रैकसंश्रयः ।
 विश्वकारो महाविश्वो विश्वविश्वो विशारदः ॥ ६८ ॥

variation

विद्याप्रदाता विद्येशो विद्यामात्रैकसंश्रयः ।
 विद्याकारो महाविद्यो विद्याविद्यो विशारदः ॥ ६८ ॥
 वसन्तकृद्दसन्तात्मा वसन्तेशो वसन्तदः ।
 ग्रीष्मात्मा ग्रीष्मकृद् ग्रीष्मवर्धको ग्रीष्मनाशकः ॥ ६९ ॥
 प्रावृद्धत् प्रावृडाकारः प्रावृद्गालप्रवर्तकः ।
 प्रावृट्प्रवर्धकः प्रावृण्णाथः प्रावृड्विनाशकः ॥ ७० ॥
 शरदात्मा शरद्धेतुः शरत्कालप्रवर्तकः ।
 शरन्नाथः शरत्कालनाशकः शरदाश्रयः ॥ ७१ ॥
 हिमस्वरूपो हिमदो हिमहा हिमनायकः ।
 शैशिरात्मा शैशिरेशः शैशिरर्तुप्रवर्तकः ॥ ७२ ॥
 प्राच्यात्मा दक्षिणाकारः प्रतीच्यात्मोत्तराकृतिः ।
 आग्नेयात्मा निर्ऋतीशो वायव्यात्मेशनायकः ॥ ७३ ॥
 ऊर्ध्वाधःसुदिगाकारो नानादेशैकनायकः ।
 सर्वपक्षिमृगाकारः सर्वपक्षिमृगाधिपः ॥ ७४ ॥
 सर्वपक्षिमृगाधारो मृगाद्युत्पत्तिकारणः ।
 जीवाध्यक्षो जीववन्द्यो जीवविज्जीवरक्षकः ॥ ७५ ॥
 जीवकृज्जीवहा जीवजीवनो जीवसंश्रयः ।
 ज्योतिःस्वरूपो विश्वात्मा विश्वनाथो वियत्पतिः ॥ ७६ ॥
 वज्रात्मा वज्रहस्तात्मा वज्रेशो वज्रभूषितः ।
 कुमारगुरुरीशानो गणाध्यक्षो गणाधिपः ॥ ७७ ॥
 पिनाकपाणिः सूर्यात्मा सोमसूर्याग्निलोचनः ।
 अपायरहितः शान्तो दान्तो दमयिता दमः ॥ ७८ ॥
 ऋषिः पुराणपुरुषः पुरुषेशः पुरन्दरः ।
 कालाग्निरुद्रः सर्वेशः शमरूपः शमेश्वरः ॥ ७९ ॥
 प्रलयानलकृद् दिव्यः प्रलयानलनाशकः ।
 त्रियम्बकोऽरिषड्वर्गनाशको धनदप्रियः ॥ ८० ॥

अक्षोभ्यः क्षोभरहितः क्षोभदः क्षोभनाशकः ।
 सदम्भो दम्भरहितो दम्भदो दम्भनाशकः ॥ ८१ ॥
 कुन्देन्दुशंखधवलो भस्मोद्धूलितविग्रहः ।
 भस्मधारणहृष्टात्मा तुष्टिः पुष्यरिसूदनः ॥ ८२ ॥
 स्थाणुर्दिगम्बरो भर्गो भगनेत्रभिदुद्यमः ।
 त्रिकाग्निः कालकालाग्निरद्वितीयो महायशाः ॥ ८३ ॥
 सामप्रियः सामवेत्ता सामगः सामगप्रियः ।
 धीरोदात्तो महाधीरो धैर्यदो धैर्यवर्धकः ॥ ८४ ॥
 लावण्यराशिः सर्वज्ञः सुबुद्धिर्बुद्धिमान्वरः ।
 तुम्बवीणः कम्बुकण्ठः शम्बरारिनिकृन्तनः ॥ ८५ ॥
 शार्दूलचर्मवसनः पूर्णानन्दो जगत्प्रियः ।
 जयप्रदो जयाध्यक्षो जयात्मा जयकारणः ॥ ८६ ॥
 जङ्गमाजङ्गमाकारो जगदुत्पत्तिकारणः ।
 जगद्रक्षाकरो वश्यो जगत्प्रलयकारणः ॥ ८७ ॥
 पूषदन्तभिदुत्कृष्टः पञ्चयज्ञः प्रभञ्जकः ।
 अष्टमूर्तिर्विश्वमूर्तिरतिमूर्तिरमूर्तिमान् ॥ ८८ ॥
 कैलासशिखरावासः कैलासशिखरप्रियः ।
 भक्तकैलासदः सूक्ष्मो मर्मज्ञः सर्वशिक्षकः ॥ ८९ ॥
 सोमः सोमकलाकारो महातेजा महातपाः ।
 हिरण्यश्मश्रुरानन्दः स्वर्णकेशः सुवर्णदृक् ॥ ९० ॥
 ब्रह्मा विश्वसृगुर्वीशो मोचको बन्धवर्जितः ।
 स्वतन्त्रः सर्वमन्त्रात्मा द्युतिमानमितप्रभः ॥ ९१ ॥
 पुष्कराक्षः पुण्यकीर्तिः पुण्यश्रवणकीर्तनः ।
 पुण्यमूर्तिः पुण्यदाता पुण्यापुण्यफलप्रदः ॥ ९२ ॥
 सारभूतः स्वरमयो रसभूतो रसाश्रयः ।
 ॐकारः प्रणवो नादो प्रणतार्तिप्रभञ्जनः ॥ ९३ ॥
 निकटस्थोऽतिदूरस्थो वशी ब्रह्माण्डनायकः ।
 मन्दारमूलनिलयो मन्दारकुसुमावृतः ॥ ९४ ॥
 वृन्दारकप्रियतमो वृन्दारकवरार्चितः ।
 श्रीमाननन्तकल्याणपरिपूर्णो महोदयः ॥ ९५ ॥
 महोत्साहो विश्वभोक्ता विश्वाशापरिपूरकः ।
 सुलभोऽसुलभो लभ्योऽलभ्यो लाभप्रवर्धकः ॥ ९६ ॥
 लाभात्मा लाभदो वक्ता द्युतिमाननसूयकः ।
 ब्रह्मचारी दृढाचारी देवसिंहो धनप्रियः ॥ ९७ ॥
 वेदपो देवदेवेशो देवदेवोत्तमोत्तमः ।
 बीजराजो बीजहेतुर्बीजदो बीजवृद्धिदः ॥ ९८ ॥

बीजाधारो बीजरूपो निर्बीजो बीजनाशकः ।
 परापरेशो वरदः पिङ्गलोऽयुगमलोचनः ॥ १९ ॥
 पिङ्गलाक्षः सुरगुरुः गुरुः सुरगुरुप्रियः ।
 युगावहो युगाधीशो युगकृद्युगनाशकः ॥ १०० ॥
 कर्पूरगौरो गौरीशो गौरीगुरुगुहाश्रयः ।
 धूर्जटिः पिङ्गलजटो जटामण्डलमण्डितः ॥ १०१ ॥
 मनोजवो जीवहेतुरन्धकासुरसूदनः ।
 लोकबन्धुः कलाधारः पाण्डुरः प्रमथाधिपः ॥ १०२ ॥
 अव्यक्तलक्षणो योगी योगीशो योगपुंगवः ।
 श्रितावासो जनावासः सुरवासः सुमण्डलः ॥ १०३ ॥
 भववैद्यो योगिवैद्यो योगिसिंहहृदासनः ।
 उत्तमोऽनुत्तमोऽशक्तः कालकण्ठो विषादनः ॥ १०४ ॥
 आशास्यः कमनीयात्मा शुभः सुन्दरविग्रहः ।
 भक्तकल्पतरुः स्तोता स्तव्यः स्तोत्रवरप्रियः ॥ १०५ ॥
 अप्रमेयगुणाधारो वेदकृद्वेदविग्रहः ।
 कीर्त्याधारः कीर्तिकरः कीर्तिहेतुरहेतुकः ॥ १०६ ॥
 अप्रधृष्यः शान्तभद्रः कीर्तिस्तम्भो मनोमयः ।
 भूशयोऽन्नमयोऽभोक्ता महेश्वासो महीतनुः ॥ १०७ ॥
 विज्ञानमय आनन्दमयः प्राणमयोऽन्नदः ।
 सर्वलोकमयो यष्टा धर्माधर्मप्रवर्तकः ॥ १०८ ॥
 अनिर्विण्णो गुणग्राही सर्वधर्मफलप्रदः ।
 दयासुधार्द्रनयनो निराशीरपरिग्रहः ॥ १०९ ॥
 परार्थवृत्तिर्मधुरो मधुरप्रियदर्शनः ।
 मुक्तादामपरीताङ्गो निःसङ्गो मङ्गलाकरः ॥ ११० ॥
 सुखप्रदः सुखाकारः सुखदुःखविवर्जितः ।
 विशृङ्खलो जगत्कर्ता जितसर्वः पितामहः ॥ १११ ॥
 अनपायोऽक्षयो मुण्डी सुरूपो रूपवर्जितः ।
 अतीन्द्रियो महामायो मायावी विगतज्वरः ॥ ११२ ॥
 अमृतः शाश्वतः शान्तो मृत्युहा मूकनाशनः ।
 महाप्रेतासनासीनः पिशाचानुचरावृतः ॥ ११३ ॥
 गौरीविलाससदनो नानागानविशारदः ।
 विचित्रमाल्यवसनो दिव्यचन्दनचर्चितः ॥ ११४ ॥
 विष्णुब्रह्मादिवन्द्याङ्घ्रिः सुरासुरनमस्कृतः ।
 किरीटलेढिफालेन्दुर्मणिकंकणभूषितः ॥ ११५ ॥
 रत्नांगदांगो रत्नेशो रत्नरञ्जितपादुकः ।
 नवरत्नगणोपेतकिरीटी रत्नकञ्चुकः ॥ ११६ ॥

नानाविधानेकरत्नलसत्कुण्डलमण्डितः ।
 दिव्यरत्नगणाकीर्णकण्ठाभरणभूषितः ॥ ११७ ॥
 गलव्यालमणिर्नासापुटभ्राजितमौक्तिकः ।
 रत्नांगुलीयविलसत्करशाखानखप्रभः ॥ ११८ ॥
 रत्नभ्राजद्धेमसूत्रलसत्कटितटः पटुः ।
 वामाङ्गभागविलसत्पार्वतीवीक्षणप्रियः ॥ ११९ ॥
 लीलावलम्बितवपुर्भक्तमानसमन्दिरः ।
 मन्दमन्दारपुष्पौघलसद्वायुनिषेवितः ॥ १२० ॥
 कस्तूरीविलसत्फालो दिव्यवेषविराजितः ।
 दिव्यदेहप्रभाकूटसन्दीपितदिगन्तरः ॥ १२१ ॥
 देवासुरगुरुस्तव्यो देवासुरनमस्कृतः ।
 हस्तराजत्पुण्डरीकः पुण्डरीकनिभेक्षणः ॥ १२२ ॥
 सर्वाशास्यगुणोऽमेयः सर्वलोकेष्टभूषणः ।
 सर्वेष्टदाता सर्वेष्टः स्फुरन्मंगलविग्रहः ॥ १२३ ॥
 अविद्यालेशरहितो नानाविद्यैकसंश्रयः ।
 मूर्तिभवः कृपापूरो भक्तेष्टफलपूरकः ॥ १२४ ॥
 सम्पूर्णकामः सौभाग्यनिधिः सौभाग्यदायकः ।
 हितैषी हितकृत्सौम्यः परार्थैकप्रयोजनः ॥ १२५ ॥
 शरणागतदीनार्तपरित्राणपरायणः ।
 जिष्णुर्नेता वषट्कारो भ्राजिष्णुर्भोजनं हविः ॥ १२६ ॥
 भोक्ता भोजयिता जेता जितारिर्जितमानसः ।
 अक्षरः कारणं क्रुद्धसमरः शारदप्लवः ॥ १२७ ॥
 आज्ञापकेच्छो गम्भीरः कविर्दुःस्वप्ननाशकः ।
 पञ्चब्रह्मसमुत्पत्तिः क्षेत्रज्ञः क्षेत्रपालकः ॥ १२८ ॥
 व्योमकेशो भीमवेषो गौरीपतिरनामयः ।
 भवाब्धितरणोपायो भगवान् भक्तवत्सलः ॥ १२९ ॥
 वरो वरिष्ठो नेदिष्ठः प्रियः प्रियदवः सुधीः ।
 यन्ता यविष्ठः क्षोदिष्ठो स्थविष्ठो यमशासकः ॥ १३० ॥
 हिरण्यगर्भो हेमाङ्गो हेमरूपो हिरण्यदः ।
 ब्रह्मज्योतिरनावेक्ष्यश्चामुण्डाजनको रविः ॥ १३१ ॥
 मोक्षार्थिजनसंसेव्यो मोक्षदो मोक्षनायकः ।
 महाश्मशाननिलयो वेदाश्चो भूरथः स्थिरः ॥ १३२ ॥
 मृगव्याधो चर्मधामा प्रच्छन्नः स्फटिकप्रभः ।
 सर्वज्ञः परमार्थात्मा ब्रह्मानन्दाश्रयो विभुः ॥ १३३ ॥
 महेश्वरो महादेवः परब्रह्म सदाशिवः ॥ १३४ ॥
 श्री परब्रह्म सदाशिव ॐ नम इति ।

उत्तर पीठिका

एवमेतानि नामानि मुख्यानि मम षण्मुख ।
शुभदानि विचित्राणि गौर्यै प्रोक्तानि सादरम् ॥ १ ॥
विभूतिभूषितवपुः शुद्धो रुद्राक्षभूषणः ।
शिवलिंगसमीपस्थो निस्संगो निर्जितासनः ॥ २ ॥
एकाग्रचित्तो नियतो वशी भूतहिते रतः ।
शिवलिंगार्चको नित्यं शिवैकशरणः सदा ॥ ३ ॥
मम नामानि दिव्यानि यो जपेद्भक्तिपूर्वकम् ।
एवमुक्तगुणोपेतः स देवैः पूजितो भवेत् ॥ ४ ॥
संसारपाशसंबद्धजनमोक्षैकसाधनम् ।
मन्नामस्मरणं नूनं तदेव सकलार्थदम् ॥ ५ ॥
मन्नामैव परं जप्यमहमेवाक्षयार्थदः ।
अहमेव सदा सेव्यो ध्येयो मुक्त्यर्थमादरात् ॥ ६ ॥
विभूतिवज्रकवचैः मन्नामशरपाणिभिः ।
विजयः सर्वतो लभ्यो न तेषां दृश्यते भयम् ॥ ७ ॥
न तेषां दृश्यते भयम् ॐ नम इति ।

श्रीसूत उवाच

इत्युदीरितमाकर्ण्य महादेवेन तद्वचः ।
सन्तुष्टः षण्मुखः शम्भुं तुष्टाव गिरिजासुतः ॥ ८ ॥

श्रीस्कन्द उवाच

नमस्ते नमस्ते महादेव शम्भो
नमस्ते नमस्ते प्रपन्नैकबन्धो ।
नमस्ते नमस्ते दयासारसिन्धो
नमस्ते नमस्ते नमस्ते महेश ॥ ९ ॥
नमस्ते नमस्ते महामृत्युहारिन्
नमस्ते नमस्ते महादुःखहारिन् ।
नमस्ते नमस्ते महापापहारिन्
नमस्ते नमस्ते नमस्ते महेश ॥ १० ॥
नमस्ते नमस्ते सदा चन्द्रमौले
नमस्ते नमस्ते सदा शूलपाणे ।
नमस्ते नमस्ते सदोमैकजाने
नमस्ते नमस्ते नमस्ते महेश ॥ ११ ॥
वेदान्तवेद्याय महादयाय
कैलासवासाय शिवाधवाय ।
शिवस्वरूपाय सदाशिवाय
शिवासमेताय नमःशिवाय ॥ १२ ॥

ॐ नमःशिवाय इति
 श्रीसूत उवाच
 इति स्तुत्वा महादेवं सर्वव्यापिनमीश्वरम् ।
 पुनःप्रणम्याथ ततः स्कन्दस्तस्थौ कृताञ्जलिः ॥ १३ ॥
 भवन्तोऽपि मुनिश्रेष्ठाः साम्बध्यानपरायणाः ।
 शिवनामजपं कृत्वा तिष्ठन्तु सुखिनः सदा ॥ १४ ॥
 शिव एव सदा ध्येयः सर्वदेवोत्तमः प्रभुः ।
 शिव एव सदा पूज्यो मुक्तिकामैर्न संशयः ॥ १५ ॥
 महेशान्नाधिको देवः स एव सुरसत्तमः ।
 स एव सर्ववेदान्तवेद्यो नात्रास्ति संशयः ॥ १६ ॥
 जन्मान्तरसहस्रेषु यदि तप्तं तपस्तदा ।
 तस्य श्रद्धा महादेवे भक्तिश्च भवति ध्रुवम् ॥ १७ ॥
 सुभगा जननी तस्य तस्यैव कुलमुन्नतम् ।
 तस्यैव जन्म सफलं यस्य भक्तिः सदाशिवे ॥ १८ ॥
 ये शम्भुं सुरसत्तमं सुरगणैराराध्यमीशं शिवं
 शैलाधीशसुतासमेतममलं संपूजयन्त्यादरात् ।
 ते धन्याः शिवपादपूजनपराः ह्यन्यो न धन्यो जनः
 सत्यं सत्यमिहोच्यते मुनिवराः सत्यं पुनः सर्वथा ॥ १९ ॥
 सत्यं पुनः सर्वथा ॐ नम इति ।
 नमः शिवाय साम्बाय सगणाय ससूनवे ।
 प्रधानपुरुषेशाय सर्गस्थित्यन्तहेतवे ॥ २० ॥
 नमस्ते गिरिजानाथ भक्तानामिष्टदायक ।
 देहि भक्तिं त्वयीशान सर्वाभीष्टं च देहि मे ॥ २१ ॥
 साम्ब शम्भो महादेव दयासागर शंकर ।
 मच्चित्तभ्रमरो नित्यं तवास्तु पदपंकजे ॥ २२ ॥
 सर्वार्थं शर्वं सर्वेश सर्वोत्तम महेश्वर ।
 तव नामामृतं दिव्यं जिह्वाग्रे मम तिष्ठतु ॥ २३ ॥
 यदक्षरं पदं भ्रष्टं मात्राहीनं च यद् भवेत् ।
 तत्सर्वं क्षम्यतां देव प्रसीद परमेश्वर ॥ २४ ॥
 करचरणकृतं वाक्कायजं कर्मजं वा
 श्रवणनयनजं वा मानसं वाऽपराधम् ।
 विहितमविहितं वा सर्वमेतत् क्षमस्व
 जयजय करुणाब्धे श्रीमहादेव शम्भो ॥ २५ ॥
 कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा
 बुद्ध्याऽऽत्मना वा प्रकृतेः स्वभावात् ।
 करोमि यद्यत् सकलं परस्मै

सदाशिवायेति समर्पयामि ॥ २६ ॥

॥ ॐ तत्सत् इति श्रीमुख्यशिवसहस्रनामस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

Proofread by KSRamachandran ramachandran underscore ksr at yahoo.ca
ramachandran underscore ksr at yahoo.ca
and Avinash Sathaye sohum at ms.uky.edu

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

Last updated October 3, 2010

<http://sanskritdocuments.org>